

पूर्वांचल

Purwanchal National Daily

◆ वर्ष : २१ ◆ अंडक : २० ◆ पृष्ठ ४ ◆ बिर्तमोड ◆ विसं. २०८० मंसीर २० गते बुधवार (Wednesday, Dec 6. 2023) नेपाल सम्वत् ११४२ Web : www.purwanchaldaily.com

मुख्यमन्त्रीलाई
अवरोधको प्रयास

भाषा, मंसीर १५। कोणी प्रदेशका मुख्यमन्त्री केवर कार्कीलाई ओखलढुङ्गा प्रवेशमा रोक लगाउन खोजे तीन जनालाई प्रहरीले नियन्त्रणमा लिएको छ। नेपाली कांग्रेस ओखलढुङ्गाको भवन उद्घाटन कार्यक्रममा सहभागी हुन गापा मुख्यमन्त्री कार्कीलाई अवरोध गरेको आरोपमा प्रहरीले उनीहरूलाई नियन्त्रणमा लिएको हो।
किरांत राई यायोक्खाका महासचिव भीम राई, संयुक्त संघर्ष समिति ओखलढुङ्गाका जिल्ला संयोजक थोन्द्र राई र यायोक्खा पूर्वजिल्ला अध्यक्ष दीपेन्द्र रम्दालीलाई (बाँकी अन्तिम पृष्ठमा)

◆ वर्ष : २१ ◆ अंडक : २० ◆ पृष्ठ ४ ◆ बिर्तमोड ◆ विसं. २०८० मंसीर २० गते बुधवार (Wednesday, Dec 6. 2023) नेपाल सम्वत् ११४२ Web : www.purwanchaldaily.com ◆ मूल्य रु : ५/- भारतमा भारु : ४/-

विप्लवलाई पकाउ पुर्जी

संघर्षको घोषणा

भाषा, मंसीर १५। अदालतबाट भएको पकाउ पुर्जीको विरोधमा विप्लव नेतृत्वको नेपाल कम्पनिट पार्टीले संघर्षको घोषणा गरेको छ।

मंगलबार एक विज्ञप्ति जारी गर्दै विप्लवले अदालतबाट भएको पकाउ पुर्जीको विरोधमा संघर्षको घोषणा गरेको हो। विज्ञप्तिमा पकाउ पुर्जी गरिन गैरकानूनी, अराजक र विवेशात्मक कार्य भएको जानाइएको छ।

त्यसबिरुद्ध मसाल जल्स प्रदर्शन, २० गते बुधवार न्यायाधीशको पुला जलाउने २१ गते २ बजे देश्याधीश जनप्रदर्शन गर्ने जानाइएको छ। केन्द्रको नीति अनुसार तै भाषाको दमकमा मसाल जल्स प्रदर्शन गरेको विप्लव माओवादीका चेती व्यूह इच्छाज सुनिसिंह सीले जानकारी दिए।

काठमाडौं जिल्ला अदालतले २०८० साल पुसको मुद्दा व्यूहापार दोमावार महासचिव विप्लवसहित नेताहरू खड्गबाहुद्व विश्वकर्मा 'प्रकाण्ड' माडलालामा लामा लगायतका नाममा पकाउ पुर्जी जारी गरेको थिए।

राज्यविरुद्धको कसुरमा ४ वर्षअघि दायर मुद्दामा काठमाडौं जिल्ला अदालतले सोमवार पकाउ पुर्जी जारी गरेको हो। अदालतले सोमवार गोरखापत्रमा सार्वजनिक सूचना जारी गर्दै २०८० साल मंसीर १० गतेको आदेश अनुसार मुलुकी फौजदारी कार्यविधि सहित २०७४ को ५८ (१३) बमोजिम ३५ दिनको पकाउ पुर्जी जारी गरिएको उल्लेख गरेको थिए।

नेपालको उपत्यका विशेष व्यरो इच्छाज माइला लामा (प्रज्वल) र अखिल नेपाल किसान महासंघ कान्तिकारीका

टिकटक: होला त दर्ता ?

काठमाडौं, मंसीर १५। भिडियो एप्लिकेशन टिकटकले नेपालमा दर्ताका लागि इमेलमार्फत पत्राचार गरेको छ। सरकारले प्रतिवन्ध लागाएपछि टिकटकले दर्ताका लागि औपचारिक पत्र पठाएको हो।

सञ्चार, सञ्चान तथा प्रविधि मन्त्रालयका सहसंचिव एवम् प्रवक्ता नेत्रप्रसाद सुवेदीले नेपालमा दर्ता हुन चाहने आशयसहित को पत्र टिकटकले दर्ताका लागि अप्राप्यताका लागि अधिकारीको दर्ता हुन्छ।

सरकारले सामाजिक सञ्चालको प्रयोगलाई नियमन गर्ने निर्देशका २०८० जारी गर्ने प्रकृया अधि बोधपछि टिकटकले पत्र पठाएको हो।

प्रधानमन्त्री पृष्ठकमल दाहालले सोमवार टिकटकलाई बन्द गर्न खोजेको नभइ नियमन गर्न सूचिएको बताएका थिए। टिकटक बन्द गर्न सरकारको निर्णयबुझको रिट

(बाँकी अन्तिम पृष्ठमा)

माटोमा रासायनिक मलको अत्यधिक प्रयोगले अम्लीयपन

अमित खम्बू

अर्जुनधारा, मंसीर १५। भाषाको अर्जुनधारामा हाले गरिएको माटो परीक्षण शिविरमा कृषकहरूले परीक्षणका लागि ल्याए माटोमा अधिकांश अम्लीयपन बढाए र प्राइमारिक पदार्थका वर्षाको रहेको तथ्याङ्क सार्वजनिक भएको छ।

'माटो र पानी, जीवनको थाली' भन्ने मुख्य नारासहित १००० विश्व माटो दिवसको अवसरमा मंगलबार आयोजित अन्तर्राष्ट्रिय कार्यक्रममा उक्त शिविरमा गरिएको १०१ वटा माटोको नमूना परीक्षणमये १०३ वटामा अम्लीयपन, ३ वटामा क्षारीयपन र ३ वटामा तटस्थ रहेको तथ्याङ्क सार्वजनिक गरिएको हो।

त्यसैरी प्राइमारिक पदार्थको मात्रा ६२ वटामा कम, ३५ वटामा मध्यम र १२ वटामा उच्च रहेको छ। सुनसरीस्थित माटो तथा मल परीक्षण प्रयोगशाला र नगरपालिका अन्तर्गतको कृषि विकास शाखाको संयुक्त आयोजनामा दिवसलाई

लक्षित गरी कृषकहरूको माटोको अवस्था बारे जानकारी दिइने उद्देश्यले मंसीर १७ र १८ गते उक्त शिविरको आयोजना गरिएको थिए।

गोटे मलको कम प्रयोग, रासायनिक मलको अत्यधिक प्रयोग, कृषि चुनको प्रयोग नहुन आदि कारणले माटोमा अम्लीयपन बढेको प्रयोगशालाका अधिकृत सन्तोष दिइने जानकारी दिए। माटोमा पीचोको मात्रा ६.५ देखि ७.५ सम्म र प्राइमारिक पदार्थको मात्रा २.५ भन्ना माथि हुन्पने अधिकृत कठेल बताउँछन्।

त्यसैरी परीक्षण गरिएको माटोमा नाइट्रोजनको मात्रा ८२ वटामा कम, ५८ वटामा मध्यम र ११ वटामा उच्च तथा फसफोरसको मात्रा ८२ वटामा कम, १० वटामा मध्यम र १७ वटामा उच्च रहेको छ। यता पोटासको मात्रा भने ३१ वटामा कम, ५८ वटामा मध्यम र २० वटामा उच्च राहाएको छ। माटोमा नाइट्रोजनको मात्रा ६२ वटामा कम, ४२ वटामा मध्यम र १७ वटामा सैरांखी र बाँसको दाढाको छ। यही नर्दम्बमा एनसेल शेयर खरिद-विकीप्रद्युषित उच्चिएका मूलभूत प्रश्नलाई रासायनिक प्रयोगले दिइएको छ।

(बाँकी अन्तिम पृष्ठमा)

गुफाडाँडा: सूर्योदय हर्ने नयाँ गन्तव्य

बिनोद पाण्डे

बिर्तमोड, मंसीर १५। इलाम उत्कृष्ट पर्यटकीय गन्तव्यहरू भएको जिल्लामा पर्वद्व। इलाममा खासगरी सूर्योदय हर्नका लागि दाङ्डाहरू रहेका छन्।

इलाममा मुख्य गरी रायोसंग सूर्योदय हर्नको लागि सन्दर्भपुर, श्रीअन्तु डाँडा प्रमुख स्थलहरू हुन् भने यस्तै सूर्योदय अवलोकन गर्नको लागि विभिन्न स्थानमा अच्य डाँडाहरू पनि रहेका छन्। तिनको उचित प्रचार हुन नसक्दा पर्यटकहरू जानकार छैनन्।

उत्तर दक्षिण योगी राजमार्ग छोडेर सूर्योदय हर्नको सकिने डाँडाहरू पुरन कर्तृ घण्टौ लाग्छ भने करै ४ देखि ५ किलो मिटर दूरीभित्रमा पुरन सर्कन्दू। अत्यतै रमणीय सूर्योदय हर्न सकिने गुफाडाँडाको उचित प्रचारप्रसार हुन नसक्दा ओखेलमा परेको छ।

अमिसो, इस्कुम, अलैचीलगायतका वालीनालीहरू अवलोकन गर्दै करिव १० मिनेटको उत्तरांगमा खासगरी सूर्योदय हर्नका लागि दाङ्डाहरू पनि सकिन्दू। अत्यतै रमणीय सूर्योदय हर्न सकिने गुफाडाँडाको उचित प्रचारप्रसार हुन नसक्दा ओखेलमा परेको छ।

(बाँकी अन्तिम पृष्ठमा)

एनसेलको शेयर खरिद-विकीप्रद्युषित उच्चिएका प्रश्न

काठमाडौं, मंसीर १५। दूरसञ्चार सेवा प्रदायक कम्पनी एनसेल आजियटा लिमिटेडको शेयर कारोबार विवादमा परेको छ।

मलेशियन कम्पनी 'आजियटा' ग्रुप बहार्डले गत एनसेलको ८० प्रतिशत शेयर व्यापारित अन्तर्को कम्पनी 'स्पेक्ट्रलाइट' युक्त लिमिटेड'लाई बोन्ड बेच्ने नियंत्रण गरेपछि यो व्यावसायिक कारोबारको कानूनी प्रक्रियाको वैद्यता र अधिकार पार्दार्थमा गम्भीर प्रश्न उच्चिएका छन्।

नारायणकरक्स्टरदेखि संसदीय समितिसम्मान यो विषयले प्रवेश एनसेलको मात्रा भने ३१ वटामा कम, ५८ वटामा मध्यम र १७ वटामा उच्च रहेको छ। यो कारोबारको वास्तविकता खोजेर जानकारी गराउन सरकार र मात्रहतका निकायामधि चाको दाढाको छौं, दुखो किनेवार्ग गर्दा अनुमति लिएपूर्ण व्यवस्था छ। यसबाट नियमक दूरसञ्चार प्राधिकारियसँग जानकारी गरिएको छ।

नियमकलाई किन जानकारी भएन ? एनसेलको शेयर खरिद-विकीप्रद्युषित उच्चिएका भएको भन्दै सार्वजनिक नियामलाई जानकारी नहुने गरी मुलुक वाहिनी शेयर खरिद-विकीप्रद्युषित उच्चिएका भएको भन्दै भन्ने।

नियमक नियामलाई समेत जानकारी नहुने गरी मुलुकवाहिनी शेयर खरिद-विकीप्रद्युषित उच्चिएका भएको भन्दै भन्ने। अर्थमन्त्री डा. प्रकाशराण महतले मङ्गलबाट चितवनमा सञ्चारकर्मीसँग कुरा गर्दै एनसेलको शेयर खरिद-विकीप्रद्युषित

घाँटी थिची श्रीमानको हत्या

उदयपुर, मंसीर १५। श्रीमानको हत्या गरेको आरोपमा उदयपुरमा एक जना महिलालाई पर्हीले पकाउ गरेको छ।

आफौ श्रीमान ६० वर्षीय श्यामकमार राईको हत्या गरेको अभियोगमा त्रियुगा नगरपालिका-५ दमोटी सुकलाई बन्ने ४० वर्षीया निरकमारी रैनीलाई मंगलबाट दिउँसो प्रहरीले पकाउ गरेको हो।

श्याम गतशनिवार साँझेदेखि हराई बेपत्ता भएको भन्ने खबर प्राप्त हुनासाथ प्रहरी चौकी लालपतावाट खिटएको प्रहरीले खोजी शुरु गरेको थियो। अनुसन्धान गर्ने क्रममा निरकमारीले घरायसी विवादको कारण श्यामको घाँटी थिची हत्या गरेको खुल आर्थिक उत्तराई पकाउ गरेको प्रहरीले जानकारी दिएको छ।

हत्या गरी घर नजिकै जंगलमा माटोले पुरी स्थानलाई छोपिएर राखेको अवस्थामा राईको शब फेला पारेको थियो। यस सम्बन्धमा प्रहरीले आवश्यक अनुसन्धान गरिरहेको छ।

एनसेलको ...

पारदर्शितामाथि सम्बन्धित नियमनकारी निकायको के भनाइ छ? - सार्वजनिक लेखा सम्पत्तिले आइतवार आन्तरिक राजस्व विभाग, दूरसञ्चार प्राधिकरण र कम्पनी राजधारको कार्यालयलाई पठाइएको प्रतिमा भनिएको छ- छ वर्षपछि कानून बमोडाको नियमन नेपाल सरकारको अधिकारीहरूले आउने सुनिश्चित हुँदूरै सोलाई समत असर पार्स सम्बन्धित अहिलेको कारोबारलाई अनुमति वा स्वीकृति प्रदान गर्ने, नगरन सम्बन्धमा नियमनकारी निकायको भनाइ के रहेको छ? यदि नेपालको नियमनकारी निकायले अनुमति नदिएको अवस्थामा सो कारोबारको वैधानिकता के हुँच?

के शेयर खरिद-विक्री विद्यमान विधि र प्रक्रियाभित्र छ? - एनसेलको शेयर खरिद-विक्री नेपालको विद्यमान विधि, कानून र प्रक्रियाभित्र रहेको छ वा छैन? भन्ने अको महत्वपूर्ण प्रश्न हो। नेपालको एन कानून अनुसार भएको छ कि छैन भन्नेमा पनि नियमकरहलू तालिमम कुनै औपचारिक जानकारी सार्वजनिक गरेको छैन।

दूरसञ्चार नियमालाई, २०५४ को नियम १५ (ट) वर्तमानमा चुक्ता पुँजीको पाँचमन्दा बढी प्रतिशत शेयर खरिद-विक्री गर्नुअघि नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरणको स्वीकृति नियन्पर्ने व्यवस्था छ। त्यस्तै, नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरण विनियमाली-२०५४को विनियम ४ (क) मा शेयरधारीको शेयर खरिद-विक्री वा नामसारी गर्नु पूर्व प्राधिकरणको अनुमति वा स्वीकृति प्राप्त गर्नुपर्ने कानूनी प्रावधान छ। आजियटाले यो प्रक्रिया पूरा गरे/ नगरेको वारे प्राधिकरणले कुनै स्पष्ट जानकारी बाहिर त्याएको छैन।

अकोटर्फ, यो व्यवसायिक सम्झौतामा विदेशी लगानी तथा प्रविधि हस्तान्तरण एन २०५४को दफा १९ आकर्षित हुनसम्म भएकाले सोहीनासार आजियटा अधि वडेको बुन्न सकिन्छ। एनको उक्त दफाले 'विदेशी लगानीवाट नेपालमा सम्पत्ति, नियन्पर्ने अवधिकारीको वित्तीय उपकरणको नेपाल भित्र वा बाहिर शेयर विक्री वा हक हस्तान्तरण वा अन्य कुनै प्रकारको स्वामित्व वा निहित स्वामित्वको सरचना परिवर्तन भएमा सम्बन्धित कम्पनीले कारोबार भएको तीव्र दिनभित्र तत्सम्बन्धी प्रामाण कागजातसहि सोको जानकारी त्यस्तो लगानी गर्न अनुमति दिने निकायमा उपलब्ध गराउनपर्ने व्यवस्था छ।

लागो सम्युद्धेखि कर्ल्हीको विवादामा अदालती प्रक्रिया भोगिरहेको एनसेल कम्पनीमा फेरि कर्ल्हीको नियतवाट शेयर कारोबारी अधिकारी अनुसार आगाडा उत्तराईका छन्। विदेशमा कारोबार हुनु, न्यून रकममा शेयर खरिदविक्री हुनु, शेयर खरिद गरेको व्यक्ति र संस्थाको शंकास्पद आबद्धतालागायत कारण यस्ता अंशका देखिएका हुन्।

गुफाडाँडा...

बजार, पौवा भन्ज्याड माथिको डाँडा, पाटेनारी लगायतका क्षेत्रहरू चम्किने गरेको छ। गुफाडाँडावाट तराईको शहरहरू दमक, उर्लावारी, इलामको रीव, तेहथुम लगायतका बजारहरू प्रष्टसंग ढेल बाटो छ।

चैते गाउँ सुनुवार (सुखिया) जातिको बाहुल्य रहेको गाउँ हो। लगायग एकीकृत रूपमा १ सय ५० भन्ना वेरे मुखिया जातिको घरहरू रहेको छन्। सनातनी, प्रकृति पूजक जाति मुखिया आफौ भाषा संस्कृत भएको जाति हो। चैते गाउँ सुनुवार जातिको अध्ययन गर्न जाति, संस्कृत अध्ययनकर्तहरू पुने गरेको छन्।

चैते गाउँ गुफाडाँडा बाटोवाट १ किलो मिटरको दूरीमा चैते गाउँ पुगिन्छ। चैते गाउँ पुर्णपछि फुफाडाँडा अंखाकै अगाडि ठिएको भेटिन्छ।

चैते गाउँ गुफाडाँडा पर्टटीकी गन्तव्यको रूपमा विकास हुन थालेको छ। कच्ची नै भएपनि बाटोको स्तरोन्नति गरिएको छ। विचुट, टेलिकोन, इन्टरनेट र खानेपानीको रापो प्रवन्ध भएको चैते गाउँ डीपी मुखियाले अनुपार्वक चैते गाउँ सेवा सञ्चालन गरेका छन्। चैते गाउँ आउने आगन्तुकहरूलाई सेवासक्तर गर्न चैते गाउँ दर्जनै घर परिवारको सदस्यहरू आतुर रहेको बडाईक्य हेम नुस्खायाले बताए।

टिकटक ...

सर्वोच्च अदालतमा दर्ता भएको छ। यसेवीच टिकटक प्रतिवन्ध लगाउने सरकारको निर्णयवरुद्धको रिट फेर्न न्यायादेव शुद्धीमा परेको छ।

मंगलबाट सर्वोच्च अदालतका न्यायाधीश सुप्रापालता माथेमा र विनोद शर्माको इजलासमा परेको रिट हेन्न न्यायादेव सूचीमा परेको हो। टिकटकमाथि प्रतिवन्ध लगाउने सरकारको निर्णयवरुद्ध चुनौति दिवै दायर रिट निवेदनको सम्बन्धमा सुनुवाइ गर्न सर्वोच्च अदालतका न्यायाधीशद्वय माथेमा र शर्माको संयुक्त इजलासमा परेकी तो निर्णय दिएको छ।

तर, इजलासले टिकटकमाथिको भरिवन्धिको सबै रिट निवेदन 'हेन्न न्यायादेव' सूचीमा राखेको हो। टिकटक प्रतिवन्ध लगाउने सरकारको निर्णयमा न्यायाधीश विनोद शर्माको इजलासमा परेकी तो निर्णय दिएको छ।

तर, इजलासले टिकटकमाथिको भरिवन्धिको सबै रिट निवेदन 'हेन्न न्यायादेव' सूचीमा राखेको हो। टिकटक प्रतिवन्ध लगाउने सरकारको निर्णयमा न्यायाधीश विनोद शर्माको इजलासमा परेकी तो निर्णय दिएको छ।

चारआलीवाट उत्तरमा पर्न बुधवारे, कटीडाँडा, कन्याम, फिकल, इलाम बजार, विवर्धाँटे, नेपालटार, रक्षेवजार करेपछि बाध्योर बजार आउँछ। बाध्योर बजारदेखि करिव १ किलो मिटर

पुगेपछि दार्याई दार्याईको जाने कच्ची बाटो भेटिन्छ।

चारआलीवाट उत्तरमा पर्न बुधवारे, कटीडाँडा, कन्याम, फिकल, इलाम बजार, विवर्धाँटे, नेपालटार, रक्षेवजार करेपछि बाध्योर बजार आउँछ। बाध्योर बजारदेखि करिव १ किलो मिटर

पुगेपछि दार्याई दार्याईको जाने कच्ची बाटो भेटिन्छ।

बुद्धशान्ति र भापा विजयी

त्यस्तै, दोसो बाटार्ट फाइनल खेलमा भापा गाउँपालिका विजयी भएको छ। भापाले भ्रुपुर नगरपालिकालाई १-० गोल अन्तरले हराएको हो।

खेलमा अवधिभर द्वै वापाले विजयी भए पनि खेलको ७५ औं मिनेटमा भापा गाउँपालिकाका किरण उराउते गरेको छ।

खेलमा अवधिभर द्वै वापाले विजयी भएको छ। उनलाई गोल्डकपका अध्यक्ष दीपेश डाकल, उचोपी होम पाण्डेले नगद दई हजार र ट्रॉफी प्रदान गरे। जितसंसै भापाले फाइनल खेलमा लाग्ने गोल गरेको थिए। खेलको प्लेयर अक द म्याच भएका उनलाई नामदार दोषी प्रदान गर्ने दूरी हो।

खेलमा अवधिभर द्वै वापाले विजयी भएको छ।

'दान्धी' मा मेसिनगन लिएर लडिरहेकी पूजा

पछिलो समय साउथ र बलिउडका एक्सन फिल्ममा मेसिनगनको प्रयोग अनिवार्य जस्तै भएको छ। केजीएफ, 'पठान', 'एनिमल', 'टाइगर ३' जस्ता फिल्ममा प्रयोग भएको मेसिनगनलाई लिएर रामी चार्चा भएको थियो। विशेषगरी ट्रूवा एसन सिनमा मेसिनगनको प्रयोग गरिन्छ। त्रिव नेपाली एसन प्रधान फिल्म 'दान्धी'मा अभिनेत्री पूजा शर्मा शक्तिशाली मेसिनगनसहित दर्शिने भएको छ।

मंगलबाट चित्रित चित्रण गर्ने एउटा पोटर सार्वजनिक गरिएको छ। जसमा उनी मेसिनगन लिएर लडिरहेकी छन्। पूजाको निधारमा चोट पानि छ। यही फिल्मका लागि पूजाले महिनौ एक्सनको ट्रैनिङ लाग्ने अवधिभर द्वै वापाले विजयी भएको छ।

खेलमा अवधिभर द्वै वापाले विजयी भएको छ। उनलाई गोल्डकपका अध्यक्ष दीपेश डाकल, उचोपी होम पाण्डेले नगद दई हजार र ट्रॉफी प्रदान गरे। जितसंसै भापाले फाइनल खेलमा लाग्ने गोल गरेको छ।

खेलमा अवधिभर द्वै वापाले विजयी भएको छ। उनलाई गोल्डकपका अध्यक्ष दीपेश डाकल, उचोपी होम पाण्डेले नगद दई हजार र ट्रॉफी प्रदान गरे। जितसंसै भापाले फाइनल खेलमा लाग्ने गोल गरेको छ।

खेलमा अवधिभर द्वै वापाले विजयी भ

सदमाव बलियो होस्

खुल्ला सीमाना सुरक्षा, अपराध, तस्करी लगायत हास्त्रा साभा समस्या हन् । दुई ठूला देश भारत र चीनसँग खुल्ला सीमानालाई साभा स्तम्भहरूले छुट्टाएका छन् । तीनतिबाट भारतसँग जोडिएको दुई देशबीच एक हजार ८८० किलोमिटर र चीनसँग एक हजार ४५५ किलोमिटर क्षेत्र पर्दछ । उत्तर क्षेत्रभित्रका स्तम्भहरूको संरक्षण र अपराध नियन्त्रण सर्व चुनौतीपूर्ण रहेको छ । यस्तो अवस्थामा सीमा रक्षाको दायित्व बोकेको सशस्त्र प्रहरी लगायतका सुरक्षा निकायलाई बलियो बनाउनु वर्तमानको आवश्यकता नै हो ।

भारतसँग २७ वटा जिल्लाको सीमाना जोडिएको छ । ती जिल्लामा कूल आठ हजार ५४३ वटा स्तम्भ छन् । जीर्ण बनेका स्तम्भहरूको मर्मतसम्भार नगरिद्धा हास्त्रा भू-भाग मिचिते गरेको छ । यस्तो अवस्थामा सशस्त्र प्रहरीले भारतसँग सीमाना जोडिएका क्षेत्रमा रहेका स्तम्भहरूको मर्मत भारतीय सीमा सुरक्षा बल र नेपालको सशस्त्र प्रहरीले गर्न थालेका छन् । यसअधि कमजोर देखिएका मधेश प्रदेशका जीर्ण स्तम्भहरूको मर्मत गरिएको थियो । कोशी प्रदेशका कमजोर चार सय ८८ वटा स्तम्भहरूको मर्मतको शुभारम्भ भाषापाको मेचीनगर-७ रिथ्यत सतीघटाबाट गरिएको छ । सशस्त्र प्रहरीले बिजोर नम्बरका सीमा स्तम्भहरूको मर्मत, सम्भार र रंगेगन गर्न थालेको छ भने जोर नम्बरका स्तम्भहरूको मर्मत भारतको सीमा सुरक्षा बल र एसएसबीले गर्नेछ ।

रेखाङ्कित जोर र बिजोर नम्बरका स्तम्भहरू सीमा सुरक्षाको जिम्मा पाएका दुबै देशका सुरक्षा निकायलाई प्राप्त भए अनुसार मर्मत कार्य थालेको सशस्त्र प्रहरीको कोशी प्रदेश मुख्यालय प्रमुख डीआइजी अञ्जनीकुमार पोखरेलले जानकारी दिएका छन् । कोशी प्रदेश प्रहरी प्रमुख डीआइजी राजेश बाँस्तोला, सशस्त्रका डीआइजी पोखरेल र एसएसबीका नवीनकुमार रायले स्तम्भ नम्बर ४१/१ को रंगेगन गर्ने मर्मत कार्यको शुभारम्भ गरेका थिए । सीमा स्तम्भको मर्मत गर्ने जिम्मा तीन वर्षांदिय सशस्त्र प्रहरीलाई दिने निर्णय भए अनुसार स्तम्भहरूको मर्मत भइरहेको छ । स्तम्भहरूको सुरक्षा चुनौती रहेकै कारण समय-समयमा सीमा विवाद हुने गरेको छ । सीमाना क्षेत्रमा हुने अपराध नियन्त्रण गर्न पनि दुबै देशका सुरक्षा निकायलाई समस्या हुने गरेको अवस्थामा शुरू भएको यो सहनिति र सहकार्यले अपराध नियन्त्रण गर्न समेत सहज हुने अपेक्षा गरिएको छ । नेपाल र भारतका बीचको सदीयौं पुरानो सम्बन्धलाई अभ बलियो बनाउन आपसी असमरकारी हटाउनैपर्श्व । त्यसैले असलाई चोर लगाउनुभन्दा आफ्नो थैलीको मुख बलियो गरी बाँध सीमा स्तम्भको मर्मत प्रभावकारी उपाय हुन सक्छ । यसक्रममा विवादहरू दुङ्गियुल र आपसी सद्भाव पनि बलियो होस् ।

इन्द्र पूर्वेली

रामेछापको मन्थली-३ की निर्मला खर्तीले आफ्ना श्रीमान जिविते छाँदा बडासार्चवर्षाङ्को भिलेमतोमा मृत्युदारी गराई एकत भाइलाको परिचयत्र बनाएर सामाजिक सुरक्षा (एकल महिला) भता निएको पुष्टी भयो । भाषा भद्रपु-१ चमेलीबस्तीका ३६ वर्षीय सुधापाल लिम्बूले गत मंसीर ८ गते आफ्नी ३५ वर्षीय श्रीमती जुनिता लिम्बूको हत्या गरे । त्यसलागतै सु-साइड नोट लेखेर उनी पनि भुण्डिए ।

त्यसै धनकुटा नगरपालीका-१ निगालेका टीका गुण्ड, उनकी श्रीमती र छोराको शब घरभित्रै फेला पन्थो । प्रार्थीभया अनुसन्धान प्रतिवेदन अनुसार श्रीमती र छोराको आधिकारी अनुसन्धान प्रतिवेदन अनुसार श्रीमती र छोराको आधिकारी अनुसन्धान प्रतिवेदन अनुसार अमलहत्या गरे । यता भाषापाको कमत्र-६ का ३६ वर्षीय अनिल कार्कीलाई आमलहत्या गर्न बाध्य परेको आरोपामा उनके श्रीमती चाहना, सम्झा पुण्यप्रसाद र सम्बन्धित वडाका बडाध्यक्ष नरेन्द्र भुण्डी समेत पकाऊ परे । यस घटनाको मुद्दा चतिरहेको छ ।

त्यसी त भाषा विर्तीबोकी सिर्जना बसेतेको दुई वर्षांदिय हत्या भयो । आफू डेरा बस्ने घर निविकै अधिनन असम्यामा शब भेटिय पनि उनको हत्याकरुद्ध प्रहरीमा उजुरी पेन । उजुरी नपरेके कारण प्रहरीले सम्झौ घटना देखे पनि नदेखे गयो, अनुसन्धान र कारावाही प्रिक्या अधिक बढाएन । विर्तीमो-२ वैतुरारीकी दिनो राजेश्वरीको अवस्था पनि उत्तरै छ । हत्या भएको दुई वर्ष विवितवटा पनि यी दुई घटनामा परिवारका आफतले उजुरी नीदपछिए अनुसन्धान अधिक बढेको छैन । यी लैंजिक हिसाका कही उदाहरण मात्रै हन् ।

लैंजिक हिसाबिरुद्धको १६ दिने अधियान मनाइरहेदा यी प्रतिनिधिमूलक घटना मात्रै हुन्, महिला, बालबालिका वा सबल व्यक्तिले निर्वात व्यक्ति आधिकारी कुट्टिपट, शारीरिक र मानसिक यातना, हत्या, बलात्कार जस्ता घटनाहरू दिनप्रतिदिन बढिद्धेको छन् ।

प्रयोक वर्ष नोभेम्बर २५ देखि डिसेम्बर १० सम्म लैंजिक हिसाबिरुद्ध १६ दिने अधियान चलाइछ । वित्तमा महिलामाथि हुने हिसाको अव्याको लागि भनिए पनि समय परिवर्तनसँगै महिलाले पनि पुरुषमाथि हिसागर्नसके परिवर्तित सन्भन्सँगै 'लैंजिक आधारमा हुने हिसा' भी परिभाषित गर्न थालिएको छ ।

१६ दिने अधियान एवम् महिला हिसाबिरुद्धको आन्दोलनको पृष्ठभूमि भने अमेरिकाका तीन दिव्यांवीरीहरू (पेट्रोन, मिनवों र मारिया)लाई तत्कालीन सरकारले निर्मल हत्या गरेको प्रसक्षण जोडिछ । तीन दिव्यांवीरीहरूले निर्मम हत्यापछि नोभेम्बर २५ लाई लैंजिकै विवितवटा घटनाको धरायामा भारी राजीनामा दिसेम्बर १७ मा २५ नोभेम्बरलाई अन्तर्राष्ट्रीय महिला हिसाबिरुद्धको दिवसका रूपमा मनाउने प्रस्ताव गरेपछि विश्वका अधिकारी देशमा यो दिवस मानाइँदै आएको छ ।

साथै महिला तथा बालिकामाथि हुने हिसाका विरुद्ध पुरुष (युवा) हरुद्वारा संगाठित रूपमा प्रतिवर्द्धता व्यक्त गर्ने हिसाबिरुद्धको आवाज उपरुप्त भने महिलाहरू घर, कार्यस्थल वा

हिंसा ठ्यूनीकरणका लाभि दुर्गुण त्यागौं

भन्ने भावानाबाट प्रेरित भई क्यानाडामा एक अभियान थालिएको थियो । हिसाबिरुद्धको अधियानका युवाहरूले टाकामा सेतो रिवन बाँधेर सडकमा निर्मिएकाले यसलाई सेतो रिवन अधियान भनियो । जुन नोभेम्बर २५ देखि डिसेम्बर १० सम्म मनाइन्छ । यो दिवस मनाउंदै गर्दा यस वर्ष 'लैंजिक हिंसा अन्यको बलियो बालबालिकामा लगानीको सुनिश्चितता, महिला र बालबालिकामा लगानीको सु-साइड नोट लेखेर उनी पनि भुण्डिए ।

लैंजिक हिंसाबिरुद्धको अधियानका युवाहरूले घरभित्रै सिमित ताप्रतिवेदन अनुसार अमलहत्या करायामा गरेर आपातकाम आधारमा उपभोगवादी अन्यको मृत्यु प्रक्रम एवम् महिलाहरूले घरभित्रै बलियो बालबालिकामा लगानीको सुनिश्चितता, महिला र बालबालिकामा लगानीको सु-साइड एक्युबर्द्धता भन्ने नारायण गरेको छ ।

लैंजिक हिंसाबिरुद्धको अधियान न

कृषिमा आधुनिकीकरण : सुनसरीको इनरवा-२ का किसान हार्भेस्टर मेसिनदारा धान काटदै। हार्भेस्टर मेसिनबाट एक दिनमा आठदेवि दश बिगाह खेतको धान काट्न सकिने किसान बताउँछन्। कृषिमा प्रविधिको प्रयोगले किसानको लापात र समयको बचत गराएको छ। तस्वीर : रामस

तस्वीर : रासस

बेलायतमा अध्यागमनमा कडाइ अन्तर्राष्ट्रिय विद्यार्थीलाई परिवार ल्याउन सकस

भनापा, मंसीर १५। वेलायतका
प्रधानमन्त्री ऋषि सुनकले देशमा बढ़दो
अध्यागमनलाई रोक्न नयाँ कदमहरू
चालिएको घोषण गरेका छन्।

प्रधानमन्त्री सुनकको ती नयाँ
कदमहरूलाई अध्यागमन दर घटाउने
सरकारको 'कट्टरपन्थी कार्य'को रूपमा
वर्णन गाई बेलायतलाई फाइदा पुर्याउने
सुनिश्चित रहेको निष्कर्ष निकालिएको
छ । नयाँ उपायहरूको शुभलाको रूपमा
सरकारले अन्तरराष्ट्रिय विद्यार्थीहरूले
जबसम्म स्नातकोत्तर अनुसन्धान पूरा
गर्दैनन् तबसम्म उनीहरूको परिवारलाई
बेलायतमा त्याउनबाट रोक लगाइने छ ।
साथै यो कदमबाट दक्ष विदेशी
कामदारहरूले देशमा काम गर्न भिसा

थप चाहे न्यूनतम पारिश्रमिक बढाउनुपर्ने
वाध्यता सृजना हुनेछ ।

प्रधानमन्त्री सुनक्ले भने- 'अध्यागमन
धेरै उच्च छ । आज हामी यसलाई
घटाउन कहरपन्थी बनेर कारबाही
गरिरहेका छौं । यी कदमहरूले वेलायतलाई
फाइदा पुऱ्याउने कराको सुनिश्चित
गर्नेछ ।'

यस नयाँ प्रावधान अन्तर्गत
स्नातकोत्तर अनसन्धान डिग्रीमा नपगेसम्म

A wide-angle night photograph of Tower Bridge in London. The bridge's iconic towers are brightly lit, casting a warm glow on the surrounding area. The central walkway of the bridge is also illuminated. The River Thames flows beneath the bridge, reflecting the lights. In the background, the city skyline of London is visible under a dark blue sky.

विदेशी विद्यार्थीहरूलाई आपसो परिवारलाई बेलायतमा त्याउन प्रतिवन्ध लगाउने छ । बेलायतमा कुल माइग्रेसन गत वर्ष उच्च स्तरमा पुरोंको आधिकारिक तथाहुङ्गे देखाएको छ । यसले बेलायत सरकारलाई दबाव थपेपछि यस मुद्दालाई राजनीतिक विषय बनाइएको सीएनएनले उल्लेख गरेको छ ।

बेलायतमा सन् २०२२ मा छ लाख
छ हजार मानिसको बसाइसराइ भएको
राष्ट्रिय तथ्याङ्को कार्यालय (ओएनएस)
ले जनाएको छ। त्यसैगरी १२ लाख
मानिस बेलायत प्रवेश गरेका छन् भने
झण्डै आधा संख्याले देश छोडेर गएका
छन्।

साएनएनका जनुसार कन्जरमाटम
सरकारहरूले बेलायतमा सर्ने
मानिसहरूको संख्यामा ठलो मात्रामा कमी

‘दलित समुदायको वास्तविक संख्या आएन’

भ्रापा, मसीर १५। राष्ट्रिय जनगणनाको
तथ्याङ्कमा घटदो दलित संख्याप्रति दलित
समदायले चिन्ता व्यक्त गरेको छ ।

राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालय र राष्ट्रिय सरोकार नागरिक अभियानको सहकार्यमा आयोजित अन्तर्राष्ट्रियाका वक्ताले दिलित सम्पुद्धायको योकिन तथ्याङ्क सङ्खेलनका लागि सुझाव दिए । उनीहरूले नीति योजना तथा कार्यक्रम तय गर्न जनगणनाबाट प्राप्त तथ्याङ्क महत्वपूर्ण भए पनि दिलित समाचारको वास्तविक अवस्थाका रूपमा दर्शाएँ ।

समुदायका वास्तविक अवस्थालाई जनगणनाले समेट्न नसकेको गुनासो गरे । पूर्वमन्त्री तथा संविधानसभा सदस्य जीतु गौतमले वास्तविक तथ्याङ्क सङ्गलनमा समुदायको भूमिकाप्रति सचेत बताए ।

अभियन्ता भक्त विश्वकर्माले
जनगणनामा दलित समुदायका लागि
प्रश्नावलीमा सुधार गर्न सुझाव दिए ।
उनले दलित समुदायका धेरे व्यक्तिले
गैरदलित थर प्रयोग गर्ने प्रचलनका
कारणसमेत दलित समुदायभित्र उनीहरुको
गणना बतेको आधार खाल्चु गरे ।

गणना छुटका आशङ्का व्यक्त गर ।
सरोज दिलु विश्वकर्माले विदेशमा रहेका
दलितको संख्या गणनामा छुटेको बताए ।
उनले तथ्याङ्क सङ्कलनमा दलित सम्बाद्यकै

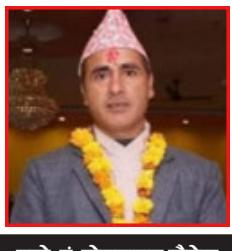
व्यक्ति परिचालन गार्दा उपयुक्त हुने सुझाव राखे । दलित महिला सङ्कोष पूर्व अध्यक्ष दुर्गा सोबते पछिल्लो जनगणनाको दुई वर्ष वित्तसङ्कोष पाँन विशेषण हुन नसकेको भन्दै तथ्याङ्क कार्यालयको ध्यानाकरण गराइन् । अन्य वक्ताले दलित सम्बद्धाभिभ्र पाँन वर्गका आधारमा छुट्याउदै चरम गरिबीमा रहेको संख्या र अवस्था प्रस्तुत गर्न आग्रह गरिन् ।

राष्ट्रिय जनगणना वि.सं. २०७८ अनुसार

दलित समुदायका संख्या कूल जनसंख्याका १३ दशमलव ४ अर्थात् ३९ लाख चार सय ६९ रहेको छ। त्यसमा दलित समुदायका २३ वटा जात समावेश छन्। वि.सं. २०६८ को जनरागनामा दलित समुदायको संख्या

कूल जनसंख्याको १३ दशमलव २१ प्रतिशत रहेको थिए। पछिल्तो जनगणना अनुसार कर्णाली प्रदेश, पञ्चको प्रदेश, सुदूरपश्चिम प्रदेश र मध्यस्थ प्रदेशमा विनियत समुदायको बढी बसोवास रहेको छ।

कन्द्राय तथ्याङ्क विभागका उपमहानदेशक
हेमराज रेसीले जनगणनाबाट प्राप्त तथ्याङ्को
उपयोगी सावित भए / नभएको भन्नेवारेमा
सुझाव सङ्कलनका लागि अन्तर्रकिया
महत्वपूर्ण भएको बताए ।

ज्यो. प. खेमप्रसाद पांडेल
फोन सम्पर्क ९८५११५४६९९

मेष (वृ. वै. चो. ला. लि. लु. ले. लो. आ) -
 आजको दिन आफ्नाबाट टाइनुपर्ने स्थिति आउन
 सक्छ, अबसरका लागि निकै दौडधुप गर्नुपर्ने
 समय रहेको छ ।

बृष्ण (ङ. उ. ए. ओ. बा. बि. तु. बे. बो) -
 समय अनुकूल देखिन्छ, मिठान्न भोजन
 मिल्नेछ । छोटो दुरीको यात्रा हनेछ, विपरीत
 तिज्ञीको सहयोग प्राप्त हुनाले मन प्रशन्न रहला ।

मिथुन (का. कि. कु. घ. ड. छ. के. को. ह) -
 समय सापेक्षित छ, जुनसुकै काम गरे पनि सिद्ध
 भएर जाने योग छ, साथीभाइले पूर्ण सहयोग
 मार्हेक्कै सन् प्रशन्न रहता ।

कर्कट (हि. हु. हे. हो. डा. डि. टु. डे. डो) - स्वास्थ्य प्रतिकूल बन्नेछ, मन अशान्त रहने छ, ओटो दूरीको कष्टकर यात्रा हुने सम्भावना रहेको छ, खानपानमा विशेष ध्यान दिनुहोला ।

सिंह (मा. मि. मु. मे. मो. टा. टि. टु. टे) - खर्च बढेर जानेछ, काम सफलता नहुदा मन खिन्न रहला, स्वास्थ्यमा गडबडीको योग रहेको छ, खानपानमा विशेष ध्यान दिनुहोला ।

कब्या (टो. प. पि. पु. ष. ण. ठ. पे. पो) - आजको दिन फलदायी छ, चिडा, उपहार प्राप्तिको योग छ, ओटो दूरीको रोमान्टीक यात्रा हुनेछ, मन अशान्त रहने छ ।

तुला (र. रि. रु. रे. रो. ता. ति. तु. तो) -
 तपाइँको मन अशान्त र निराश रहन सक्छ, गुप्ताङ्गमा
 समस्या देखार्पन सक्छ, व्ययभार धान्न नसकेर मन
 चिन्तित रहला ।

बृशिंचक (तो. ना. नि. बु. ने. नो. या. यि. रु) -
 रचनात्मक काम शुरू गर्ने समय आएको छ, पहिले
 गरिएको कामको हौसलाले थप ऊर्जा मिल्नेछ,
 स्वास्थ्यले राम्रो साथ दिने समय रहेको छ ।

घनु (ये. यो. भ. नि. भु. घ. फा. ट. भे) -
 पराक्रम बढने योग छ, दिगो फाइदा हुने कामहरूको
 शुरुवात हुनेछ, आयआर्जनको स्रोत बढने छ, माया
 प्रैग्नानी दोस्रो कर्तव्य भाष्य जान्ने योग रहेको छ ।

मकर (भौ, जि, जि, स्थि, सु, खे, सो, गा, गि) -
 बोलिमा विचार पुऱ्याउनु होला, रास्तै बोल्दा पनि
 नराम्भो सुनीन सकछ, गुप्ताङ्गमा समस्या देखिन सकछ,
 सर्तक रहनुहोला ।

कुम्भ (भू, गौ, गो, सा, सि, सु, से, सो, द) -
 उत्तरार्धपृष्ठि दिगो फाइदा हुने काम वन्ने योग रहेको
 छ, आफ्नो लाभांशप्रति अरूले दावी गर्न सक्छन् धैर्य
 रहनुहोला ।

मीन (दि, दु, थ, भ, ज, दे, दो, च, चि) -
 अधुरा रहेका कामहरू सिद्ध हुने दिन आएको छ, उच्च
 अधिकारीबाट साथ, सहयोग र हौसला मिल्नेछ, मन
 अर्पित रहेत ।